

Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži

Mgr. Ondřej Zatloukal

Zahradní kultura

Zahradní kultura – jeden z vrcholných plodů evropského či světového intelektuálního a uměleckého vývoje – je v českých zemích stále opomíjeným a přehlíženým tématem. A to i přesto, že naše území disponuje mnoha v celosvětovém měřítku pozoruhodnými zahradami a parky (dva z našich zahradních areálů figurují na Seznamu světových památek UNESCO). Téma zahradní kultury prostupuje kontinuálně evropskou mentalitou již několik dlouhých staletí (renesance, baroko, 18. a 19. století). V určitých epochách zahradní kultura dokonce sloužila za jakýsi přirozený svorník nejen mezi výtvarnými obory (architektura, malířství, sochařství, hudba ad.), ale také obory technickými a vědeckými (geometrie, fyzika, botanika, hydrologie, filozofie, estetika ad.). Zkrátka zahradní kultura byla vždy považována za trvalou součást tzv. vysoké kultury.

Již několik dlouhých desetiletí se toto téma stává velmi populárním nejen u mnoha zahraničních odborníků, ale především i u mnoha laiků či návštěvníků podobně komponovaných památek. Vysvětlení můžeme hledat řekněme ve „věčných“ souvislostech – přirozené tíhnutí člověka k přírodě, nalézání či vytváření svého přirozeného prostředí – osvětí. K těmto základním pilířům se v poslední době stále intenzivněji připojují aktuální témata a hrozby – ekologické krize, přetechnizovanost, civilizační jevy ad.

V českých zemích je však tento potenciál památek zahradní kultury v současné době nejen nevyužitý, ale na základě mnoha předsudků vyrůstajících z dob minulých často dokonce bagatelizován. Tento vsutku alarmující stav se již po několik desetiletí snaží nabourat doslova „hrstka“ odborných pracovníků různých vědeckých a muzejních institucí, některá z pracovišť vysokých škol, zájmových sdružení či jedinců.

Velikost a zajímavost středoevropského prostoru v uměleckých otázkách byla odjakživa spojena se schopností reakce a transformace na různorodé vlivy proudící často z mnoha koutů Evropy. Díky tomu jsme dnes schopni představit složité a různorodé téma zahradní kultury

v celé šíři zohledňujícíe přitom evropský vývoj zahradní kultury od renesance k přírodně krajinářskému parku 19. století. Vysokou míru umělecké kvality a jedinečnosti těchto areálů v některých případech dokonce stvrzuje zařazení na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Namátkou jmenujme některé z vrcholných příkladů památek zahradní kultury v celosvětovém měřítku: Lednicko-valtický areál (UNESCO), Květná a Podzámecká zahrada v Kroměříži (UNESCO), zámecká zahrada v Českém

Krumlově (UNESCO), komplex pražských historických zahrad (UNESCO), zámecký park ve Veltrusech (Národní kulturní památka), zámecký park v Krásném Dvoře (Národní kulturní památka) atd. Každý z výše uvedených objektů totiž představuje v evropském horizontu neopakovatelné a jedinečné završení určitého vývojového typu zahrady či parku. Současně s tím jsme tak schopni na poměrně malém našem území nabídnout potenciálnímu zájemci či návštěvníkovi těchto památek ucelený a neopakovatelný přehled a výklad o evropské zahradní kultuře od pozdní renesance po 19. století.

Idea

Národní památkový ústav – jako nositel projektu Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži – je přesvědčen o tom, že jednou z hlavních náplní evropských projektů obecně je navázání na výše popsanou evropskou tradici. Evropa či její společná „idea“ stála přinejmenším posledních tisíc let na několika pilířích.

První – duchovní – reprezentovalo duchovenstvo (církve), které v sobě mimo jiné uchovávalo tradici víry a morálky.

Druhý – politicko-správní – představovala aristokracie (šlechta). Ta však současně – často spolu s duchovenstvem – reprezentovala i tradici či kontinuitu ve spojení s kulturním mecenášstvím.

Třetím pilířem byl intelektuál, vědec, umělec, kteří společně rozvíjeli kontinuitu intelektuálního nazírání.

Všechny tyto tři mocné prvky se však dokázaly propojit v jediném – v umění. A jedním z vrcholů tzv. vysoké kultury přinejmenším v období novověku (renesance, baroko, 18. a 19. století) bylo zahradní umění či zahradní kultura.

Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži představuje projekt, který se snaží o rehabilitaci výše zmíněných pilířů evropské civilizace. Má ambici stát se projektem evropským. Jsme přesvědčeni, že Kroměříž představuje jedinečné a neopakovatelné prostředí pro tyto snahy. Kroměříž spolu se Státním zámekem Arcibiskupským zámekem a zahradami totiž v sobě vzácně uchovává všechny výše citované kořeny evropanství v rámci Národní kulturní památky a památky UNESCO. Zůstává tedy jediné. Znovu sjednotit a propojit to, co bylo násilně v průběhu převážné většiny 20. století odtrženo.

Prvek duchovní či křesťanský zde představuje po dlouhá staletí udržovaná kontinuita letní a správní rezidence olomouckých biskupů – později arcibiskupů.

Aristokratickou, v tomto případě reprezentativní, politickou a správní tradici v průběhu 20. století, nahradila státní a veřejná správa. Je však nutné si uvědomit, že po celá staletí si všichni vrcholní představitelé olomoucké diecéze ponechávali vedle svého duchovního titulu i světský – aristokratický titul, který s sebou nesl nutnost patřičné reprezentace.

Konečně poslední pilíř je v rámci Kroměříže zastoupen jedinečnou uměleckou kolekcí celosvětového významu čítající něco kolem 135 000 exponátů. Pro náš případ je zvláště fascinující knižní sbírka zahrnující téměř 90 000 svazků knih shromážděvaných nepřetržitě téměř po čtyři staletí.

Pojítkem jsou pak bezpochyby obě zámecké zahrady – Květná a Podzámecká jako vrcholné plody vysoké evropské kultury. Obě jsou navíc předními reprezentanty dvou vyhraněných pólů lidské existence. Květná zahrada reprezentující tíhnutí k vědnímu řádu podpořeného po staletí budovanou konstrukcí matematického univerza. Podzámecká zahrada naopak vyrůstající a zároveň apelující na lidskou přirozenost panteistického názoru.

Projekt

Projekt Národní centrum zahradní kultury v Kroměříži (NCZK) je řešen v rámci Integrovaného operačního programu (IOP), který je jedním z osmi tematických operačních programů, připravovaných Českou republikou pro čerpání prostředků z fondů EU v období 2007-2013.

Na samém počátku promýšlení kroměřížského projektu stály dvě státní příspěvkové organizace Ministerstva kultury České republiky (Národní památkový ústav – NPÚ a Muzeum umění Olomouc – MUO), které mají statutem danou hlavní činnost v péči, ochraně, popularizování a zkoumání historického kulturního dědictví, jak nemovitého (oblast specifitější spíše pro NPÚ), tak movitého (oblast specifitější spíše pro MUO) v mnoha oborech. Na základě takto vymezeného společného zájmu o téma zahradní kultury se dokázali shodnout na vytvoření Národního centra zahradní kultury v Kroměříži. Obě organizace mají v Kroměříži své organizační jednotky (územní odborné pracoviště NPÚ a Arcidiecézní muzeum Kroměříž). Národním centrem zahradní kultury lze tedy nazvat nejen projekt, ale i předmět spolupráce obou těchto organizací (partnerů) a dalších spolupracujících subjektů (Město Kroměříž, Zlínský kraj, Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Klub Unesco Kroměříž, projekt Multifunkční centrum zámecký komplex Lednice a projekt Terra didactica), kterou budou provozovat v kroměřížském zámeckém komplexu. NCZK sestává ze souborů aktivit a činností, které jsou pro přehlednost rozděleny do čtyř oblastí – metodické, vzdělávací, odborné a vzorové obnovy Květné a Podzámecké zahrady.

1. *Metodické aktivity* – zcela logicky navazující na základní poslání Národního památkového ústavu, tj. tvorbu různorodých metodik na téma obnovy památek. Půjde o vrcholový výstup všech aktivit, který bude mít přesah a dopad na celou ČR – minimálně na všechny objekty ve správě NPÚ, ale nositel doufá, že i na další ať již veřejné (veřejná samospráva) či soukromé investory. Na tvorbě odborných metodik se budou spolupodílet jednak pracovníci zdejšího pracoviště, tak i z dalších územních pracovišť a jiných odborných institucí, vysokých škol a vědeckých ústavů. Metodické postupy budou prioritně ověřovány ve zdejších zámeckých zahradách. Tímto krokem je současně do budoucna zajištěna i další postupná či etapovitá obnova zdejších zahrad jako celku.

2. *Edukační aktivity* – zaměřené jak na praktickou přípravu zaměstnanců, kteří se pohybují v oblasti historických zahrad a parků – ty vyžadují zcela specifické řemeslné postupy – tak i na zapojení zcela nového tématu v oblasti prezentace a zprostředkování památek a umění v tzv. edukační činnosti pro nejširší laickou veřejnost – tzn. komentované prohlídky zahrad, veřejné kurzy pro věkové kategorie od předškoláků až po seniory ad. Tyto aktivity nebudou probíhat pouze v zahradách, ale také na zámku při komentovaných prohlídkách či speciálně vytvořených edukačních programech k jednotlivým výstavním projektům atd.

3. *Odborné aktivity*, které bude připravovat a zajišťovat partner MUO Půjde především o prezentaci zdejšího bohatého uměleckohistorického fondu – ať již orientovaného k zahradní kultuře nebo k uměleckým žánrům obecně. Dále možnost studia zdejších sbírek spolu s dotvářením odborné knihovny zaměřené na toto téma, pořádání výstav, vytvoření expozice o kroměřížských historických zahradách, vydávání publikací, které mapují fenomén zahradní kultury, spolupřádání seminářů a konferencí.

4. *Vrcholem celého projektu* však zcela nepochybně bude vzorová obnova vybraných částí Květné a Podzámecké zahrady.

Předmětem projektu NCZK je tedy vytvoření multioborového centra, které se bude orientovat na identifikaci, zpracování a následné praktické ověřování, dokumentaci, výstavní, publikační, vzdělávací a edukační činnost a vytváření speciálních metodik pro obnovu děl zahradního umění a jejich následnou péči.

Vedle těchto odborných – zvláště metodických, organizačních a technických aktivit – půjde zejména o rehabilitaci tématu zahradní kultury v nejširším slova smyslu. Projekt tak naváže na onu výše popsanou zpřetrhanou tradici evropské intelektuální diskuse i místa realizace – kroměřížského Arcibiskupského zámku a zahrad.

Nejen v rámci České republiky, ale i minimálně ve střední Evropě není v současnosti obdobně koncipované centrum, jež v sobě zahrnuje všechny výše popsané aktivity. Soustředěním do jednoho prostoru dostane návštěvník kompletní a vyčerpávající informace pro vytvoření obrazu o širší tématu zahradní kultury.

Doposud byly vypracovány (kolektivem předních českých odborníků) tyto základní dokumenty – Památkový záměr na obnovu Květné a Podzámecké zahrady, které poprvé v historii obou zahrad naprosto jasně pojmenovaly a charakterizovaly jednotlivé stavební, umělecké i přírodní prvky, které je nutné do budoucna chránit. Tímto krokem byly současně pro jakéhokoliv stavebníka vytýčeny nepřekročitelné meze v novodobých zásadách do obou zahrad tak, aby nebyla porušena nejen základní podstata památky, ale i jednotlivé zdánlivě drobné detaily, které však dotvářejí její jedinečnost a uchovávají v sobě Genius loci zdejšího místa.

Byl kompletně vypracován plán reorganizace zahradnických provozů – s personálním i technickým zajištěním, pasport všech objektů, které jsou zařazeny do Projektu i

s finančním rozpočtem a časovým harmonogramem, plán edukační a vzdělávací činnosti a jednotlivých kurzů, dále škála odborných metodik atd.

Dále byly vybranou architektonickou kanceláří (Transat architekti) zpracovány stavební dokumenty – Generel Arcibiskupského zámku a zahrad a následně i Zadání projektu, které obsáhly nejprve všechny objekty, později vybrané pro projekt NCZK a pojmenovaly kolizní místa či disharmonii provozních a dalších funkcí. Z Generelu původně také vyplynula suma prostředků potřebných pro „úplnou – ideální“ úpravu všech objektů v zámeckém areálu – něco přes 1 miliardu Kč. Zadání projektu však nakonec stanovilo jako finální objem finančních prostředků určených na projekt NCZK cca 330 milionů Kč.

Současně byly do projektu přizváni odborníci z řad zahradnických provozů, oboru vzdělávání, zahradní historie a architektury ad. Ze zpracovaných dokumentů také definitivně vyplynulo několik zásadních skutečností:

1. Orientace projektu NCZK na aktivitu intervence 5.1.a: vytváření a zefektivňování národních metodických center pro vybrané oblasti kulturního dědictví:

„Tematicky specializovaná národní centra se specializují na konkrétní segmenty nemovitého, movitého a nehmotného kulturního dědictví, které mají potenciál využitelný pro podporu ekonomického a sociálního růstu a jsou rozloženy na území celé České republiky. Jsou založena na bázi institucí s celonárodní působností a využívají síť vlastních nebo smluvně zajištěných regionálních pracovišť s celonárodní působností. Jejich náplní je identifikace,

dokumentace, uchování, prezentace a využití nemovitého, movitého a nehmotného kulturního dědictví ČR v daných segmentech. Součástí budování a zefektivnění center je obnova a využití památkových objektů či souborů nebo jiných vhodných nevyužitých objektů.“

Zcela přirozeně a logicky byl projekt NCZK orientován k budování metodického centra – tato orientace ostatně vyplývá i ze samotné podstaty NPÚ jako odborného garanta v této problematice a v neposlední řadě také ze Statutu Národního památkového ústavu. Kroměřížské zámecké zahrady byly za tímto účelem nepochybně vybrány i z důvodu jedinečnosti existence dvou vrcholných a základních forem zahradní architektury soustředěných na jedno místo – Květná zahrada jako reprezentant barokní představy o uspořádání univerza a Podzámecká zahrada více apelující na přirozené ztvárnění kompozice. Nicméně toto zařazení má za cíl zajistit přísun potřebných financí na další léta, kdy bude dále probíhat postupná etapovitá obnova obou zámeckých zahrad – tedy i po skončení stavební či realizační části projektu NCZK. Odborné metodiky na jednotlivá témata: jako jsou například cesty, živé ploty, vodní režim, drobná architektura ad. budou mít celostátní působnost. Kroměřížské pracoviště bude dále provádět potřebný výzkum pro tvorbu metodik prioritně ve svých objektech a zahradách – tedy v Květné a Podzámecké zahradě.

2. Postupným výběrem a úpravou původních rozpočtů byl stanoven konečný seznam objektů – především Květné zahrady, které budou zařazeny do projektu NCZK. Při výběru se nositel prioritně soustředil na zahradnické provozy, které musí v budoucnu zajistit a zvládnout kvalitní údržbu a péči o rehabilitované plochy obou zahrad. Dále na vstupní objekt v Květné zahradě spolu s oběma skleníky – Teplým i Studeným, které jsou v havarijním stavu. Od tohoto kroku si mimo jiné slibuje kvalitní zajištění návštěvnického servisu (pokladna, sociální zázemí, bookshop, výstavní prostor ad.). Dále pak zřízení pracoviště pro edukační pracovníky a menší multifunkční sál, který bude sloužit pro pořádání kurzů a přednášek na zahradní témata. Teplý skleník bude opatřen reprezentativní stálou expozicí rostlin. Studený skleník bude po doplnění obslužného provozu konečně plnit vedle své přirozené funkce uložení rostlin během zimních měsíců i funkci sálu pro pořádání velkých kulturních podniků. Dále se počítá s celkovou rekonstrukcí Holandské a Pomerančové zahrady. Na opačné straně od vstupu bude možné navštívit moderně upravené zahradnictví s nově vybudovaným průchozím skleníkem. Místo bývalého Králičího kopce bude rehabilitováno – doplněno novotvarem či kopií původního objektu a bude vyhrazeno pro volnočasové aktivity především maminek s dětmi. Nově zpřístupněná osa bude končit upravenou Voliérou. Současně budou veškeré plochy doplněny zahradními úpravami vycházejícími z historických souvislostí. V prostoru Květnice a Štěpnice dojde na úpravy povrchů spolu s částečnou obnovou zeleně. Štěpnice bude doplněna o dva pstruží rybníky. Voda pro dokrytí provozů nově zřízených vodních ploch – tzn. Pstruží rybníky, bazén u Voliéry a Neptunova kašna v Holandské zahradě – bude získána sběrem vody ze zpevněných ploch. Tato dešťová voda bude současně použita i pro míchání a tím ke zkvalitnění vody pro zálivku skleníků.

V případě Podzámecké zahrady půjde v první řadě o rekonstrukci zahradnictví, které bude ve spolupráci se zahradnickým provozem Květné zahrady zajišťovat vysoce odborný servis Podzámecké zahrady. Současně s tím dojde k redukci ploch, které zahradnictví v současné době využívá a takto získaná plocha bude – podobně jako v případě Květné zahrady – vyhrazena volnočasovým aktivitám, které jinak do velmi exponovaných a cenných míst Podzámecké zahrady nelze umístit. Dojde tak v souvislosti na blízkost Dlouhého rybníka a Rybářského pavilonu na možnost zřízení prostor pro edukaci, loděnice pro loďky či zázemí pro zimní bruslení.

Část finančních prostředků bude také investována do drobných úprav zámku – např. příležitostné propojení zámku s Podzámeckou zahradou přes Colloredovu kolonádu. Nebo zřízení stálé expozice o historii Květné a Podzámecké zahrady.

Jak tedy vyplývá z výše naznačeného prioritou investovaných financí je, aby došlo k zabezpečení a nastartování kvalitní péče, bez které nelze docílit a následně ani udržet požadovaný stav. Dále pak úplné zpřístupnění všech ploch Květné zahrady, spolu se zajištěním veškerého servisu pro návštěvníky, včetně komentovaných prohlídek a pořádání seminářů a kurzů.

Od počátku projektu také probíhala úzká spolupráce s městem Kroměříž, které několikrát v posledních letech deklarovalo snahu pomoci rehabilitovat obě zámecké zahrady – např. v Deklaraci k 10. výročí zapsání zahrad a zámku v Kroměříži na Seznam UNESCO. Nebo naposledy při slavnostním připomenutí v předvečer 10. výročí zapsání památky na seznam UNESCO. Z této vzájemné spolupráce také vyplynul seznam společných navazujících projektů, které doplní projekt NCZK v oblastech infrastruktury a cestovního ruchu.

Projekt NCZK byl také v minulosti mnohokrát veřejně prezentován – všem partnerům, pracovníkům MK ČR, občanům Kroměříže na veřejné prezentaci. Současně také na mnoha odborných konferencích – Luhačovice, Kroměříž, Praha a naposledy také na mezinárodní konferenci pořádané klubem UNESCO v roce 2008 ve Sněmovním sále kroměřížského zámku, kde projektu byla vyslovena jednoznačná podpora.

V současné době je dokončena a podána žádost o přidělení dotace a vysláno několik veřejných soutěží na projektovou dokumentaci.

Zadání projektu

V roce 2008 byl architektky Petrem Všetečkou a Robertem Václavíkem vytvořen Generel Národního centra zahradní kultury. V jeho rámci byla během několikaměsíční intenzivní komunikace mezi institucemi zúčastněnými v projektu přijata řada strategických, investičních a dislokačních rozhodnutí, podepřených podrobnou kompoziční a historickou analýzou, prostorovými návrhy a památkovými záměry. Generel byl poté v roce 2009 dopracován do podoby závazného urbanistického a funkčního řešení, které je součástí Zadání projektu. Protože jde nejen o rehabilitaci historického autorsky vrstevnatého souboru, ale rovněž o přidání autorské vrstvy nové, budou projektanti vycházející z tohoto Zadání pracovat pod supervizí autorů Generelu NCZK a zástupců NPÚ. Jejím účelem je udržení Generelem nastavených zásad vyššího celku v projektech jednotlivých objektů.

1. Základní lokalizace nových funkcí

Klíčem k vhodné dislokaci, provozu i obnově jsou pro autory Generelu kompoziční vztahy (prostorové) a souvislosti vzniklé historickým vývojem (časové).

Prioritou je soustředění většiny funkcí do existujících staveb, vytváření minima nových, tím preference obnovy existujícího, jeho lepší uspořádání a využití.

Využití a rozvoj stávajících a přidružení nových funkcí – vzdělávání, prezentace, badatelské centrum. V obou zahradách jsou hledána místa pro koncentraci aktivit počátku 21. století oproti místům „úplného“ historického vjemu.

2. Prezentace zahrad

Atraktivní prostředí zahrad bude doplněno jejich odpovídající prezentací, a to na několika úrovních. Květná zahrada bude v návaznosti na své vstupní prostory vybavena expozicemi

seznamující s její historií, s kulturními vztahy a myšlenkami, které nese. Doprovodnou funkcí bude prodej publikací a zázemí. V Květné zahradě budou tyto funkce propojeny i s prodejem produktů zahradnictví. Pro výstavy věnované zahradnímu umění, které vyžadují galerijní prostředí s přísnými parametry mikroklimatu, budou vytvořeny nové výstavní prostory v rámci Arcibiskupského zámku ve vazbě na obrazárnu. Zde bude umístěna nová stálá expozice kroměřížských historických zahrad. Výstavní prostory počítají s prezentací vzácných historických grafik, knih, obrazů a nových modelů.

3. Květná zahrada

Celková kompozice zahrady bude rehabilitována do původní podoby konce 17. století podle návrhu architekta Giovanni Pietra Tencally (v podobě grafických listů Justuse van den Nypoorta a Georga Matthiase Vischera) s komunikačním schématem (vytvoření čestného nádvoří s několika objekty) podle pozdějších úprav architekta Antona Archeho (19. století). V detailu budou ponechány úpravy Pavla Janáka z poloviny 20. století.

Zcela zaniklá část zahrady bude obnovena jako „zahrada v zahradě“, tedy rekonstrukcí a „vložením“ původních užších zahrad Holandské a Pomerančové do širšího pozemku vzniklého na začátku 18. století. Zbylý pás bude nově a moderně pojat jako cvičná zahrada vzdělávacího centra.

Bude oživena a rozvinuta paralelní podélná kompoziční a provozní osa – s těžištěm v Archeho Čestném dvoře – v křížení s osou hlavního vstupu Květné zahrady.

4. Podzámecká zahrada

Podstatou Podzámecké zahrady je relativně organický vývoj a rozšiřování do konečné podoby anglického přírodního parku (na rozdíl od založení Květné zahrady). Pro uspořádání funkcí je zde hledána logika jádra kompozice. Za takové jádro považujeme tzv. „Linii atraktivit“ s punktem vstupu do zahrady:

Koncentrace hlavních atraktivit návštěvnického zázemí se odehrává na relativně malém prostoru v návaznosti na hlavní vstup do Podzámecké zahrady z ulice Na Kopečku, tato linie atraktivit vějířovitě rozptyluje návštěvníky do odlehlějších částí parku. Stavby a zahradní úpravy v této první linii jsou charakteristické použitím menšího měřítka s parterem květinových záhonů a ovocných sadů.

Linie atraktivit bude doplněna o novou plochu pro veřejnost v sousedství Rybářského pavilonu, která vznikne celkovou reorganizací a obnovou (plošným zmenšením) zahradnictví Podzámecké zahrady.

5. Zámek

Prioritou je dispoziční scelení funkcí – jejich členění po patrech. V horním patře sbírky – obrazárna, knihovny a badatelské centrum, v prostředním prohlídkový okruh zámku a metodické centrum NPÚ, v přízemí převážně návštěvnické a konferenční centrum, částečně správa zámku.

Druhým tématem je otevření zámku do zahrad.

Zadání projektu je výsledkem rozpracování, upřesnění a výběrem z těchto hlavních podkladů:

„Návrh památkového záměru obnovy Podzámecké zahrady v Kroměříži“ a „Návrh památkového záměru obnovy Květné zahrady v Kroměříži“ oba zpracované Národním památkovým ústavem – Územním odborným pracovištěm Kroměříž, Ing. Lenkou Křesadlovou Ph.D. v roce 2008.

„Generel Národního centra zahradní kultury v areálu arcibiskupského zámku a zahrad v Kroměříži“ zpracovaný architektky Petrem Všetečkou a Robertem Václavíkem (Transat architekti) v roce 2008.

„Studie optimalizace zahradnického provozu v Květné a Podzámecké zahradě v Kroměříži“ zpracované Bohemiaseed s.r.o., Ing. Janem Valentou v dubnu 2009.

NÁRODNÍ PAMATKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVIŠTĚ
V KROMĚŘÍŽI

Historické zahrady a parky jako součásti soudobé městské krajiny

Mezinárodní pracovní seminář 7. – 9. 10. 2009 v Kroměříži, www.konferencekm.cz

obr. 39 - Státní zámek Arcibiskupský zámek v Kroměříži

NÁRODNÍ PAMATKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V KROMĚŘÍŽI

Historické zahrady a parky jako součásti soudobé městské krajiny

Mezinárodní pracovní seminář 7. – 9. 10. 2009 v Kroměříži, www.konferencekm.cz

obr. 40 - Jaro v Podzámecké zahradě

NÁRODNÍ PAMATKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V KROMĚŘÍŽI

Historické zahrady a parky jako součásti soudobé městské krajiny

Mezinárodní pracovní seminář 7. – 9. 10. 2009 v Kroměříži, www.konferencekm.cz

obr. 41 - Busta jednoho ze zakladatelů Podzámecké zahrady arcibiskupa Maxmiliána Sommerau-Beeckha

NÁRODNÍ PAMATKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V KROMĚŘÍŽI

Historické zahrady a parky jako součásti soudobé městské krajiny

Mezinárodní pracovní seminář 7. – 9. 10. 2009 v Kroměříži, www.konferencekm.cz

obr. 42 - Letecký snímek Květné zahrady v Kroměříži

NÁRODNÍ PAMATKOVÝ ÚSTAV
ÚZEMNÍ ODBORNÉ PRACOVISŤE
V KROMĚŘÍŽI

Historické zahrady a parky jako součásti soudobé městské krajiny

Mezinárodní pracovní seminář 7. – 9. 10. 2009 v Kroměříži, www.konferencekm.cz

obr. 43 - vstupní objekt Květné zahrady v Kroměříži